

[Indenrigsministeren.]

ligt, at Kommunen i det hele taget laante til de paagældende Formaal, og det er indlysende, at dette altid maatte blive den primære Opgave for Indenrigsministeriet. Men en mere moderne Tankegang maa uvilkaarlig føre ind paa, at Indenrigsministeriet og dermed det offentlige i det hele taget har en Interesse i at medvirke til, hvis det er muligt, at de Laan, man i øvrigt finder det forsvarligt for Kommunen at optage, optages paa de gunstigst mulige Vilkaar. Det er en Opgave i sig selv, som det er rimeligt, at vi fra Indenrigsministeriets Side og fra Lovgivningsmagtens Side erindrer.

I Anledning af det ærede Medlem Hr. Hassing-Jørgensens Udtalelser vil jeg gerne sige, at jeg for min Del betragter den Fond, Lovforslaget tilsigter at skabe, som noget permanent. Jeg betragter det i Virkeligheden som en Indledning til en videre Udvikling. Hvor denne Udvikling skal ende, om den skal ende, som det ærede Medlem tænker sig, med et fælleskommunalt Laaneinstitut — jeg forstod altsaa for saa vidt stiftet af Kommunerne selv, men med Statsgaranti —, ved jeg ikke. Det er saa vidtrækkende Planer, at jeg ikke i Dag tør sige noget derom. Selve den Tankegang, som det ærede Medlem har været inde paa, har der været et Tilløb til paa et vist begrænset Omraade, nemlig inden for Købstæderne, idet en vis Del af Købstæderne dannede den saakaldte „Købstædernes Laaneforening“, hvor disse søgte at nyttiggøre det solidariske Ansvar mellem et vist Antal Købstæder — jeg tror, det var mellem 20 og 30 — for derigennem i Fællesskab at kunne opnaa billigere Laanvilkaar, hvad enten det nu var i Indlandet eller, som i de Tilfælde, det her drejede sig om, var i Udlandet. Jeg vil ikke paa nogen Maade afvise den Tankegang, det ærede Medlem her var inde paa, og jeg er villig til at lade alle disse Spørgsmaal nærmere overveje, idet jeg igen understreger, at det er min Tro, at dette Lovforslag betegner en Indledning til en betydelig videregaaende Udvikling.

Det ærede Medlem Hr. Jens Thomsen var, forstod jeg, imod Forslaget, idet han var imod, at der blev givet Fortrinsret for en offentlig Institution. Jeg ved slet ikke, hvad det er, det ærede Medlem dermed tænker paa. Der er jo ikke her givet nogen Fortrinsret af nogen Art. Det er en rent praktisk Foranstaltning. Det er Spørgsmaalet om, om man ved at skabe en Fond, der indgaar som Formidler mellem Laan-giver og Laantager, bliver i Stand til at tilvejebringe Midler paa gunstigere Vilkaar,

end man ellers vilde faa, og hvis det skulde være muligt, forstaar jeg ikke, at det ærede Medlem ud fra de Synspunkter, han i øvrigt gav Udtryk for, kan være derimod.

Jeg skal endnu blot sige til det ærede Medlem Hr. Elgaard vedrørende Spørgsmaalet om foreliggende Muligheder for at skaffe Kapital til denne Fonds Virksomhed, at jeg mener, at der i alt Fald i nogen Grad i Øjeblikket foreligger saadanne Muligheder. Naar man tænker sig denne Fonds Virksomhed gennem en længere Periode, maa man kunne regne med, at der til visse Tider er saadanne Muligheder til Stede. Til andre Tider vil Mulighederne maaske ikke være til Stede, men Forudsætningen for, at man kan udnytte Mulighederne paa det Tidspunkt, de er der, er jo, at man har det Middel, som denne Fond er, og som denne Lovgivning er. Jeg skal i øvrigt sige, at det, der i den Henseende maatte være Grund til at tale om, vil jeg foretrække drøftes i det Udvalg, jeg forstaar man fra alle Sider ønsker nedsat.

H. P. Hansen (Sorø A.): I Anledning af det af det ærede Medlem Hr. Hassing-Jørgensen fremsatte Spørgsmaal angaaende en Centralisation af Laaneverksamheden over for Kommunerne vil jeg gerne udtale, at disse Tanker jo ofte har været fremme, og jeg er enig med det ærede Medlem i, at det er uheldigt, naar 20 Kommuner alle sammen søger ud paa Laanemarkedet og alle sammen ønsker at faa Laan og derved tilbyder større Rente, end det maaske var nødvendigt, hvis de alle 20 kom under eet under en fælles Ledelse og denne Ledelse kunde forhandle med de paagældende Pengeinstitutter, der har Penge til Raadighed, om Overdragelse af Laanet paa rimelige Vilkaar.

Derfor har Kommunerne ogsaa gennem mange Aar beskæftiget sig med dette Spørgsmaal. Som den højtærede Indenrigsminister fremhævede, startede man omkring 1920—21 Købstædernes Laaneforening. Det var paa en Tid, hvor det var umuligt for Staten at forstrække Kommunerne med Penge til Iværksættelse af Arbejder, en Tid, hvor det var vanskeligt herhjemme at optage Laan, og derfor maatte Kommunerne træde sammen og optage Laan i Udlandet, men det var umuligt at faa disse Laan, hvis ikke Staten garanterede, og derfor maatte Staten dengang yde Garanti. Der har derfor i Aarenes Løb været en Samvirken mellem Kommunerne og Staten.

Det er rigtigt, som det ærede Medlem siger, at vi har mange Laaneinstitutter, og det bevirker ikke billigere Laanvilkaar for